

4de zondag advent jaar C

Lc. 1, 39-45

Met het woord verwachting drukken we uit dat we ergens naar uitzien, dat we ergens op hopen. Zonder dat we dat meestal beseffen, maakt verwachting gelukkig. Als we ergens naar kunnen uitzien, houdt ons dat levend. Uitzien naar een feest, naar een vakantie, naar een nieuw huis, naar een nieuwe, leukere baan, naar een bezoek van iemand die ons dierbaar is. Uitzien naar een kind, naar nieuw leven. Als we ergens naar uitzien, op iets hopen dat er nog niet is, maakt dat ons vaak gelukkiger dan wanneer we het al hebben.

Aan de andere kant kan verwachting ook een gevaar inhouden. Het gevaar van overspannen verwachtingen, van verwachtingen die niet reëel zijn. Hoeveel huwelijken lopen niet op de klippen omdat de partners teveel van elkaar verwachten, en dan onvermijdelijk teleurgesteld raken.

Een heel bijzondere vorm van verwachting is de verwachting van een kind. We gebruiken dan niet toevallig de woorden “Ze is in verwachting”. Ik ken veel vrouwen die geen grotere vreugde hebben gekend dan in verwachting te zijn van een kind. De verwachting van nieuw leven. In het Oude Testament kon een vrouw niets ergers overkomen dan kinderloos te blijven. Kinderloosheid stond voor hen zo ongeveer gelijk aan de dood. Met name de profeten, zoals Jesaja en vandaag Micha, zeggen de geboorte aan van een nieuw kind dat heil zal brengen over het volk; een nieuw kind dat niet in een heersersfamilie geboren zal worden, maar in een onbeduidend geslacht in een onbeduidende plaats. Opdat dat nieuwe kind zich niet zal identificeren met de heersende machten, maar eerder met de machtelozen, met mensen die kwetsbaar zijn en hunkeren naar vrede en gerechtigheid.

Deze geschiedenis van verwachting in het Oude Testament zet zich voort in het Nieuwe. En die verbinding wordt gelegd in het evangelie van vandaag. We ontmoeten twee vrouwen die op een bijzondere manier in verwachting zijn geraakt. Elizabeth op hoge leeftijd, en Maria die nog geen omgang met een man heeft gehad. Hun kinderen zitten nog in de moederschoot, zijn als het ware nog verborgen, maar komen toch al in contact met elkaar. Elizabeth zegt: “Waaraan heb ik het te danken dat de moeder van mijn Heer naar mij toekomt?” Dat is wel heel wonderlijk: een kind dat nog geboren moet worden “mijn Heer” noemen. En haar eigen kind, dat in de moederschoot opspringt van vreugde omdat het het kind in de andere moederschoot mag ontmoeten. Heel wonderlijk. Met ons gezonde boerenverstand zeggen we: dat kan niet. Maar Lucas heeft dit verhaal dan ook niet opgetekend om met het verstand te ontleden. Hij heeft het opgeschreven om zijn lezers eraan te herinneren dat de blijde boodschap van

Jezus een voortzetting is van de heilsverwachting die onder het joodse volk al eeuwen bestond.

In de schoot van Elizabeth bevindt zich Johannes de Doper. Hij zal in navolging van de oude profeten de mensen oproepen tot bekering, tot een leven van inkeer om zichzelf te reinigen van ongerechtigheden; die oproep van profeten en dus ook van Johannes is eigenlijk niets anders dan de oproep: “Verbeter de wereld, begin bij jezelf”. Want alleen dan kun je het uiteindelijke geluk deelachtig worden, nu al.

Dat heil, dat uiteindelijke geluk, bevindt zich volgens Lucas in de schoot van Maria. Met het verhaal van deze ongewone zwangerschap wil hij zeggen dat Maria ontvankelijk is geweest om Gods belofte in haar schoot te ontvangen. En dat vervult haar met vreugde, ook al is die belofte nog niet geheel vervuld. Zoals Maria Gods kind in haar schoot heeft ontvangen, zo kunnen wij het ook. In deze overdrachtelijke zin kunnen zelfs mannen zwanger worden. Zwanger van de verwachting van nieuw leven, van nieuwe hoop, zwanger van vertrouwen dat onze wereld een bestemming heeft die verder reikt dan wat wij kunnen waarnemen. Zwanger van verwachting.

Over enkele dagen vieren we Kerstmis. Het zou goed zijn als we dan niet alleen vieren dat er 2000 jaar geleden een wel heel bijzonder kind werd geboren, maar dat we feest vieren opdat het kind vandaag, in de harten van mannen, vrouwen en kinderen, in ons eigen hart, geboren mag worden. Amen.

Jan van de Laar, pastor